

CASP2022

Koordinuotos gaminių
saugos veiklos

Kelioniniai
adapteriai

Galutinė
ataskaita

Turinys

Turinys	2
Santrumpų sąrašas	2
Santrauka	3
1 dalis	
1. Veiklos apžvalga	4
1.1. Dalyvaujančios RPI	4
1.2. Gaminių sritis ir bandymo kriterijai	4
1.2.1. Gaminių sritis	4
1.2.2. Bandymo kriterijai	5
2. Gaminių atranka ir bandymas	5
2.1. Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas ir atrankos kanalai	5
2.2. Bandymo procesas	6
3. Bandymų rezultatai	6
3.1. Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga	6
3.2. Rezultatai pagal punktą	7
3.3. Rezultatai pagal gaminio rūšį	7
3.4. Bandymų rezultatų išvados	8
4. Rizikos vertinimas ir priemonės	9
4.1. Rizikos vertinimo rezultatai	9
4.2. Taisomosios priemonės	9
5. Išvados ir rekomendacijos	10
5.1. Išvados	10
5.2. Rekomendacijos suinteresuotosioms šalims	10
2 dalis	
1. Kas yra CASP?	12
Vaidmenys ir atsakomybė	
2. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos darbo planas	13
3. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos priemonės ir procesai	14

Santrumpų sąrašas

SANTRUMPA	APRAŠAS
CASP	Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activity on the Safety of Products)
DBGS	Direktyva dėl bendros gaminių saugos (Direktyva 2001/95/EB)
EEE	Europos ekonominė erdvė
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
IEC	Tarptautinė elektrotechnikos komisija
PSA	Su konkrečiais gaminiais susijusi veikla
RAPEX	Skubaus pasikeitimo informacija sistema
RAPEX gairės	Sprendimas (ES) 2019/417
RPI	Rinkos priežiūros institucija
RVG	Rizikos vertinimo gairės
Teisingumo ir vartotojų reikalų GD	Europos Komisijos teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
ŽID	Žemos įtampos direktyva (2014/35/ES)

Santrauka

Veiklos tikslai

Koordinuotų gaminių saugos veiklų (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia visoms Europos Sąjungos (toliau – ES) ir (arba) Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) šalių rinkos priežiūros institucijoms (toliau – RPI) galimybę bendradarbiauti didinant Europos bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą. Šioje veikloje daugiausia dėmesio skirta kelioniniams adapteriams. Gaminų pavyzdžiai buvo paimti ir patikrinti dalyvaujančių RPI atrinktoje Europos laboratorijoje pagal bendrai sutartus kriterijus.

Gaminių sritis

Į projekto taikymo sritį buvo įtraukti **paprasti ir universalūs kelioniniai adapteriai**.

Pagrindiniai bandymo kriterijai

Į bandymų planą buvo įtrauktos tam tikros IEC standarto 60884-2-5:2017 „Buitiniai ir panašios paskirties kištukai ir kištukiniai lizdai. 2-5 dalis. Specialieji reikalavimai adapteriams“ (kuriame yra AA priedas „Kelioniniai adapteriai“) nuostatos. Šis standartas naudojamas kartu su IEC 60884-1:2002 „Buitiniai ir panašios paskirties kištukai ir kištukiniai lizdai. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai“ ir jo pakeitimais 1:2006 bei 2:2013.

Rezultatai

- Iš 73 kelioninių adapterių 58 neatitiko bent vieno bandymų plano reikalavimo.
- Įrodyta, kad visi kelioniniai adapteriai yra atsparūs nenormaliam karščiui ir ugniai. Tai rodo reikšmingą pagerėjimą, palyginti su CASP projektais, kuriuose buvo išbandomi elektros prietaisai.
- RPI patikrinus įspėjimus, ženklus ir instrukcijas nustatyta, kad 62 iš 73 pavyzdžių neatitinka bandymų plane nustatytų reikalavimų. Kelioniniai adapteriai yra skirti tik laikinai naudoti, todėl svarbu, kad vartotojai turėtų visą informaciją, kuri padėtų jiems suprasti, kaip naudoti gaminius saugiai.

Pagrindinės rekomendacijos

Vartotojams

- Pirkite tik iš patikimų mažmeninės prekybos kanalų.
- Atidžiai perskaitykite įspėjimus, ženklus ir instrukcijas bei jų laikykitės.
- Neperkraukite adapterių.
- Patikrinkite, ar maitinimo šaltinis atitinka jūsų prietaisą.
- Kelioniniai adapteriai skirti tik laikinai naudoti kelionėse.

Ekonominės veiklos vykdytojams

- Imkitės veiksmų, kad patikrintumėte, ar gaminiai buvo tinkamai išbandyti.
- Žinokite, kas yra jūsų tiekėjas.
- Atkreipkite dėmesį į įspėjimų, ženklų ir instrukcijų išsamumą bei tikslumą.

RPI

- Stebėkite kelioninius adapterius. Elektros prietaisai buvo išbandyti įvairiuose CASP projektuose¹. Antrieji rezultatai rodo, kad daug pavyzdžių neatitinka nustatytų bandymo planų reikalavimų.
- Gaminio kokybę galima preliminariai įvertinti vizualiai patikrinus reikalavimus dėl įspėjimų, ženklų ir instrukcijų.

Išvados

Bandymų rezultatai parodė, kad 79 proc. išbandytų pavyzdžių neatitinka bent vieno iš atliktų elektrinių ir mechaninių bandymų reikalavimų. Bent viena neatitiktis yra susijusi su įspėjimais, ženklais ir instrukcijomis.

Per bandymų kampaniją buvo nustatyta įvairių neatitikties problemų, dėl kurių padidėja elektros smūgio pavojus, pavyzdžiui, nebuvo užraktų arba jie buvo neveiksmingi, atviri įtampingi kištuko kaiščiai ar netinkamos įžeminimo priemonės.

Remdamosi šios su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos rezultatais, RPI „Saugos vartams“ pateikė šešis pranešimus (dar septynių pranešimų laukiama). Tarp pagrindinių priemonių, kurių RPI ėmėsi dėl reikalavimų neatitinkančių gaminių, buvo atšaukimas iš galutinių vartotojų (12 gaminių), pašalinimas iš rinkos (du gaminiai) ir pardavimo sustabdymas (penki gaminiai).

¹ Baterijos buvo išbandytos įgyvendinant projektą „CASP 2019“: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspBatteries>; įkrovikliai buvo išbandyti įgyvendinant projektą „CASP 2019“: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>; kabeliai buvo išbandyti įgyvendinant projektą „CASP 2020“: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>.

1. Veiklos apžvalga

1.1. Dalyvaujančios RPI

Su kelioniniais adapteriais susijusioje veikloje dalyvavo dešimt RPI iš aštuonių ES valstybių narių.

1 lentelė. Dalyvaujančių RPI sąrašas

ŠALIS	RPI
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija
Kipras	Vartotojų apsaugos tarnyba, Energetikos, prekybos ir pramonės ministerija
Lenkija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnyba
Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba
Prancūzija	Muitų ir netiesioginių mokesčių generalinis direktoratas
Suomija	Suomijos saugos ir cheminių medžiagų agentūra (Tukes)
Švedija	Nacionalinė elektros saugos valdyba
Vokietija	Diuseldorfo rajono vadovybė Kelno rajono vadovybė

1.2. Gaminių sritis ir bandymo kriterijai

1.2.1. Gaminių sritis

RPI susitarė apriboti gaminių sritį ir į veiklą įtraukti tik paprastus ir universalius kelioninius adapterius. Paprastas kelioninis adapteris yra skirtas tik tam tikrai teritorijai ir paprastai yra mažesnis. Iš esmės jį sudaro tik vienos nacionalinės sistemos kištukas, skirtas kitos nacionalinės sistemos kištukiniam lizdui. „Sudėtiniai“ arba „universalūs“

kelioniniai adapteriai, sudaryti iš vieno ar daugiau kištukinių lizdų, kuriuos per elektromechaninį jungiklį galima prijungti prie kitų kištukų, dažnai suteikia galimybę naudoti adapterį keliose, kartais net visose pasaulio šalyse. Universalus kelioninis adapteris yra didesnis už paprastą.

1.2.2. Bandymo kriterijai

Atsižvelgdami į tai, kad šiuo metu nėra darniojo standarto, kuris konkrečiai apimtų šiuos gaminius, RPI ir techninis ekspertas susitarė į bandymų planą įtraukti standarto IEC 60884-2-5:2017 „Buitiniai ir panašios paskirties kištukai ir kištukiniai lizdai. 2-5 dalis. Specialieji reikalavimai adapteriams“ (su AA priedu „Kelioniniai adapteriai“) reikalavimus. Šis standartas naudojamas kartu su IEC 60884-1:2002 „Buitiniai ir panašios paskirties kištukai ir kištukiniai lizdai. 1 dalis. Bendrieji

reikalavimai“ ir jo pakeitimais 1:2006 bei 2:2013. Atrinkti gaminiai buvo išbandomi pagal pasirinktus punktus, išvardytus 2 lentelėje.

Be laboratorinių tyrimų, RPI taip pat patikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Techninis ekspertas parengė kontrolinį sąrašą su pagrindiniais reikalavimais, kad rinkos priežiūros institucijoms galėtų pateikti papildomų rekomendacijų.

2 lentelė. Bandymų planas

PUNKTAS	REIKALAVIMAS
7	Klasifikavimas
8	Ženklinimas
9	Matmenų tikrinimas
10	Apsauga nuo elektros smūgio
11	Įžeminimas
14	Adapterių konstrukcija
17	Izoliacijos varža ir elektrinis atsparumas
18	Įžeminimo kontaktų veikimas
22	Jėga, reikalinga kištukui ištraukti
24	Mechaninis stiprumas
25	Atsparumas karščiui
28	Atsparumas nenormaliam karščiui, ugniai ir paviršinio nuotėkio kelio susidarymui (paviršinio nuotėkio kelio susidarymo bandymai nebuvo atlikti įgyvendinant „CASP2022“)

Standartas IEC 60884-2-5:2017 Buitiniai ir panašios paskirties kištukai ir kištukiniai lizdai. 2-5 dalis. Specialieji reikalavimai adapteriams“

2. Gaminių atranka ir bandymas

2.1. Gaminių pavyzdžių pasiskirstymas ir atrankos kanalai

Gaminių atranka buvo vykdoma remiantis kiekvienos RPI atlikta išankstine atranka, atsižvelgiant į kiekvienos rinkos ypatumus. Iš viso RPI atrinko ir į laboratoriją tyrimams išsiuntė 73

pavyzdžius. Atranka buvo vykdoma internetu (16 proc.) ir fizinėse parduotuvėse (84 proc.).

3 lentelė. Dalyvaujančių RPI paimtų pavyzdžių skaičius

ŠALIS	RPI	PAPRASTAS KELI-ONINIS ADAPTERIS	UNIVERSALUS KELI-ONINIS ADAPTERIS
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija	4	6
Kipras	Vartotojų apsaugos tarnyba, Energetikos, prekybos ir pramonės ministerija	4	3
	Transporto, ryšių ir darbų ministerijos Elektros ir mechanikos paslaugų departamentas	1	7
Lenkija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnyba	8	4
Malta	Maltos konkurencijos ir vartotojų reikalų tarnyba	4	5
Prancūzija	Muitų ir netiesioginių mokesčių generalinis direktoratas	2	0
Suomija	Suomijos saugos ir cheminių medžiagų agentūra (Tukes)	3	4
Švedija	Nacionalinė elektros saugos valdyba	7	3
Vokietija	Diuseldorfo rajono vadovybė	1	2
	Kelno rajono vadovybė	3	2
IŠ VISO		37	36

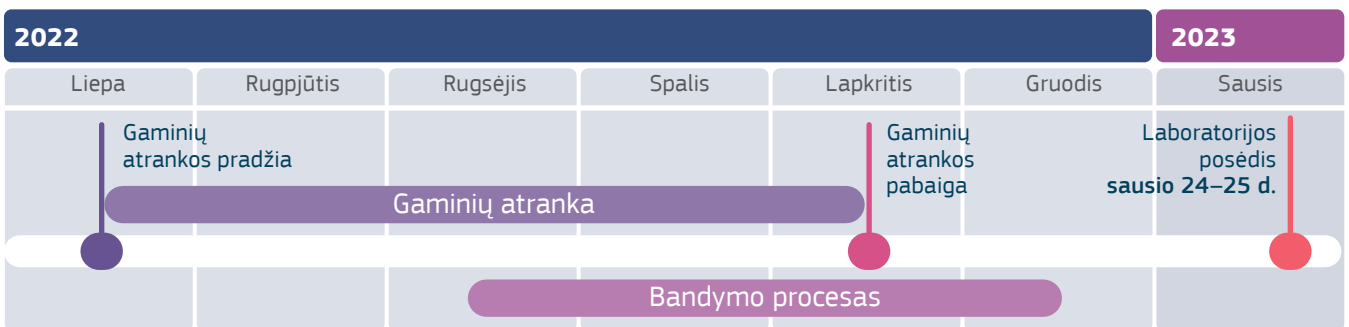
2.2. Bandymo procesas

Bandymų laboratorija šiai veiklai buvo atrinkta konkurso būdu, kuris buvo paskelbtas 2022 m. gegužės mėn. Konkurso sąlygos buvo išsiųstos 54 ES / EEE laboratorijoms, nurodytoms projekto komandos laboratorijų įtraukimo strategijoje. Kiekvienos laboratorijos buvo paprašyta pateikti pasiūlymą, į kurį būtų įtraukti konkurso dokumente paminėti dalykai, pavyzdžiui, išsami informacija apie kainodarą ir patvirtinamuosius dokumentus, kuriuose pateikiami sertifikavimo įrodymai, atitinkama ekspertų patirtis ir bandymų ataskaitos. Per nustatytą laiką buvo gauti keturių laboratorijų pasiūlymai. Atsižvelgiant į pasiūlymų išsamumą ir konkurencingumą, buvo atrinktos trys laboratorijos, kurios pakviestos į pokalbį tolimesniam jų pasiūlymų aptarimui.

Tarpinio susitikimo metu RPI buvo pateikta iš laboratorijų gautų pasiūlymų techninės kokybės ir finansinių aspektų lyginamoji analizė. RPI atrinko laboratoriją, kuriai už pasiūlymo kokybę ir finansinį konkurencingumą buvo skirtas didžiausias balas.

Atrinkus laboratoriją, RPI turėjo du mėnesius pavyzdžiams paimti ir pristatyti. Gaminių atrankos procesas buvo išplėstas, kad RPI galėtų paimti papildomų gaminių pavyzdžius. Bandymo procesas vyko, kaip suplanuota, ir buvo užbaigtas 2022 m. gruodžio 12 d. Laboratorijos posėdis įvyko sausio 2023 m. 24–25 d.

1 paveikslas. Gaminių atrankos ir bandymo proceso laiko juosta

3. Bandymų rezultatai

3.1. Bandymų rezultatų ir pagrindinių išvadų apžvalga

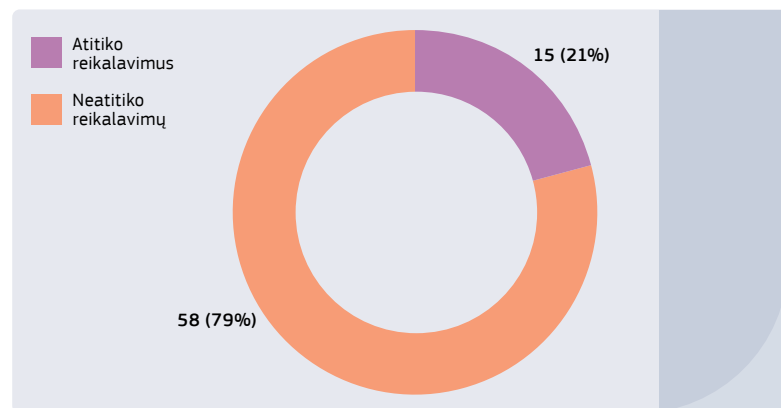
Kaip pavaizduota 2 paveiksle, 15 iš 73 laboratorijos patikrintų pavyzdžių atitiko visus galutiniame bandymų plane nustatytus reikalavimus.

Didžioji dalis pavyzdžių (84 proc.) buvo įsigyta fizinėse parduotuvėse. Bandymų rezultatai labai nesiskyrė tarp skirtingų mažmeninės prekybos kanalų: bandymo plano reikalavimų neatitiko 83 proc. internetu atrinktų pavyzdžių ir 79 proc. fizinėse parduotuvėse atrinktų pavyzdžių.

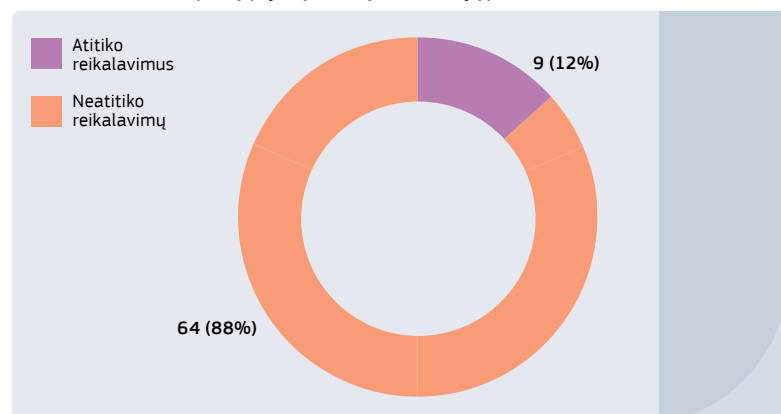
RPI patikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Reikalavimų neatitiko 62 iš 73 pavyzdžių. Dažniausios neatitikties problemos buvo šios: ne valstybine kalba pateikti įspėjimai, ženklai ir instrukcijos; nenurodytas kontaktinis punktas; nenurodytas gaminio tipas, partijos ar serijos numeris arba pateikti kiti klaidinantys ženklai.

Žvelgiant tiek į laboratorijos atliktus bandymus, tiek į RPI atliktas įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikras, bent vieno reikalavimo neatitiko 64 pavyzdžiai.

2 paveikslas. Bendri bandymų rezultatai (išskyrus įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrinimus) (N=73)

3 paveikslas. Bendri bandymų rezultatai (išskyrus įspėjimų, ženklų ir instrukcijų patikrinimus) (N=73)

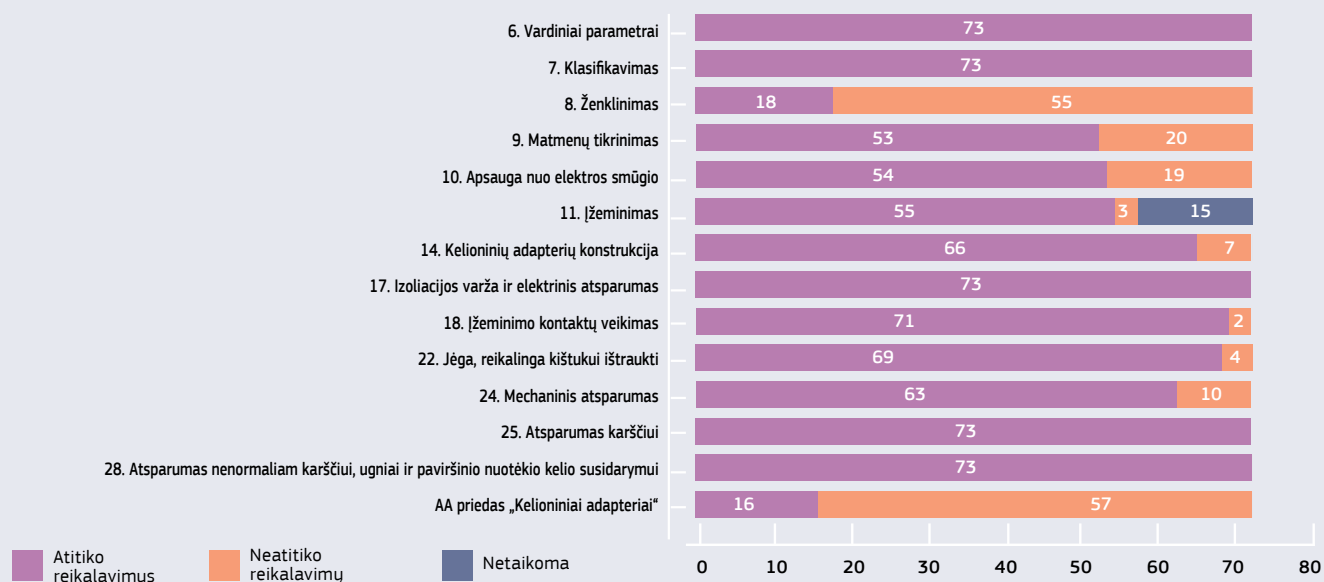
3.2. Rezultatai pagal punktą

Vertinant rezultatus pagal kiekvieną IEC 60884-2-5:2017 punktą, ypač daug pavyzdžių neatitiko 8 punkto (Ženklinimas), taip pat 9 punkto (Matmenų tikrinimas) ir 10 punkto (Apsauga nuo elektros smūgio) reikalavimų. AA priedo „Kelioniniai adapteriai“

reikalavimų neatitiko 57 iš 73 kelioninių adapterių.

4 paveiksle pateikiama bandymų rezultatų pagal kiekvieną punktą apžvalga.

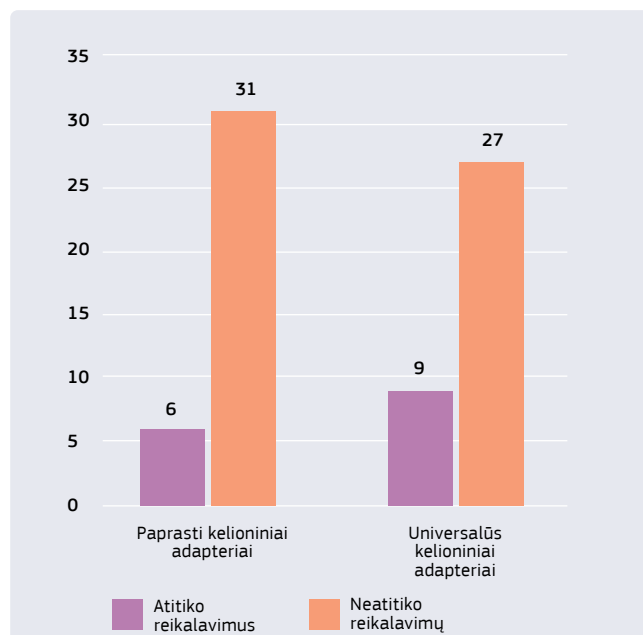
4 paveikslas. Bandymų rezultatai pagal kiekvieną punktą (N=73)

3.3. Rezultatai pagal gaminio rūšį

Daugiausia pavyzdžių, kurie neatitiko bent vieno iš reikalavimų, buvo paprastų kelioninių adapterių kategorijoje. Bent vieno iš bandymų plano reikalavimų neatitiko 84 proc. paprastų kelioninių adapterių ir 75 proc. universalūs kelioninių adapterių.

5 paveikslas. Bandymų rezultatai pagal gaminio kategoriją (N=73)

3.4. Bandymų rezultatų išvados

Elektriniai ir mechaniniai bandymai

Bandymų rezultatai parodė, kad 58 iš 73 patikrintų pavyzdžių neatitiko bent vieno atitinkamo saugos standarto punkto reikalavimų. Apskritai tai yra didelis neatitikčių skaičius, o daugelis jų gali kelti rimtą pavojų vartotojams. Didžioji dauguma pavyzdžių, kurie neatitiko reikalavimų, turėjo su konstrukcija susijusių defektų. Tarp rimčiausių nustatytų problemų yra šios:

- a) **pasiekiami įtampingi kištuko kaiščiai.** Prisilietus prie kelioninio adapterio įtampingo kištuko kaiščio, naudotojui gresia elektros smūgis. Įtampingi kaiščiai yra dažniausiai iš metalo pagaminta kištuko dalis, kuria teka elektros srovė. Kelioninį adapterį įkišus į elektros lizdą, šie kaiščiai prijungiami prie elektros tinklo. Kaiščiai turi būti visiškai uždaryti kištuke, kad naudotojas negalėtų jų paliesti, kai kištukas naudojamas. Tačiau, jei kelionės adapterio dizainas ar konstrukcija turi defektų, kaiščiai gali būti nevisiškai uždaryti;
- b) **užraktai neveikia arba jų nėra.** Tai reiškia, kad įtampingi kaiščiai nėra tinkamai apsaugoti, todėl vartotojai, visų pirma vaikai, gali į kištukinių lizdų kontaktus kišti metalinius daiktus, rizikuodami paliesti įtampą turinčias dalis ir patirti elektros smūgį;
- c) **perkaista adapterio vidus.** Kai kurių gaminių kištukinių lizdų kontaktai prietaiso kištuką laikė labai silpnai, todėl adapteris galėjo perkaisti. Dėl perkaitimo gali išsilydyti aplinkinė plastikinė izoliacija, todėl gali būti atidengtos įtampą turinčios elektrinės dalys;

- d) **netinkamos įžeminimo priemonės.** Kai kurie pavyzdžiai neturėjo jokios įžeminimo jungties, tačiau leido naudoti kištukų tipus, kurie naudojami tik prietaisams, kuriuos reikia įžeminti. Įžeminimas yra viena iš papildomų apsaugos priemonių, jei prie adapterio prijungtame prietaise įvyktų elektros gedimas. Kituose pavyzdžiuose, atrodė, kad yra įžeminimo sistema, tačiau bandymų metu nustatyta įžeminimo grandinių defektų.

Vienas iš teigiamų rezultatų buvo tas, kad atliekant bandymus, skirtus degioms medžiagoms aptikti, nustatyta, kad nė viename mėginyje nebuvo plastikinių dalių, kurios galėtų užsidegti. Šis konkretus aspektas yra reikšmingas patobulinimas, palyginti su kitais nebrangiais gaminiais, anksčiau išbandytais CASP projektuose (pvz., kabeliais ir įkrovikliais).

Įspėjimai, ženklai ir instrukcijos

RPI patikrino įspėjimus, ženklus ir instrukcijas savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis). Patikrų metu nustatyta, kad reikalavimų neatitinka 85 proc. pavyzdžių. Dažniausios neatitikties problemos buvo šios: įspėjimai, žymėjimai ir instrukcijos pateikti ne valstybine kalba; nenurodytas kontaktinis punktas; nenurodytas tipas, partijos ar serijos numeris.

Kelioniniai adapteriai yra skirti tik laikinai naudoti, todėl svarbu, kad vartotojai turėtų visą informaciją, kuri padėtų jiems suprasti, kaip naudoti juos saugiai. Vartotojai turėtų būti įspėti, kai adapteris leidžia prijungti vienai įtampai skirtą prietaisą prie kitos šalies elektros sistemos, bet nekeičia įtamos. Nė vienas iš išbandytų kelioninių adapterių nebuvo skirtas įtampai konvertuoti, tačiau kai kuriuose iš jų trūko reikalingo įspėjimo.

Be to, kai kuriuose gaminiuose nebuvo jokių nuorodų apie gamintoją ar importuotoją. Neturint tokios informacijos RPI sunku imtis priemonių. Pavyzdžiui, jei skelbiamas pranešimas apie atšaukimą, vartotojai turėtų tiksliai žinoti, apie kokį gaminį kalbama.

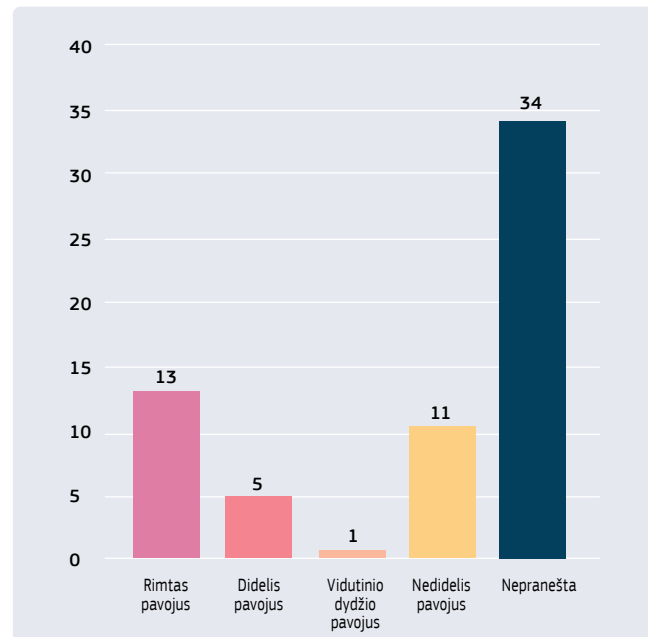
4. Rizikos vertinimas ir priemonės

4.1. Rizikos vertinimo rezultatai

Universalūs kelioniniai adapteriai gali būti pateikiami rinkai tik tuo atveju, jei jie atitinka Žemos įtampos direktyvoje (ŽID)² nustatytus saugos reikalavimus. Paprasti adapteriai turi atitikti Direktyvos dėl bendros gaminių saugos (DBGS)^{3,4} reikalavimus. Vertinant, ar gaminys kelia pavojų, turi būti remiamasi Sprendimu (ES) 2019/417 (toliau – RAPEX gairės⁵). Rizikos vertinimo tikslais RPI naudojami Europos Komisijos (toliau – EK) rizikos vertinimo gairių (toliau – RVG⁶) priemonė.

6 paveiksle pavaizduoti reikalavimų neatitinkančių pavyzdžių pavojaus lygiai (remiantis RPI atliktais rizikos vertinimais).

6 paveikslas. Reikalavimų neatitinkusių gaminių pavyzdžių pavojaus lygių apžvalga (N=64)

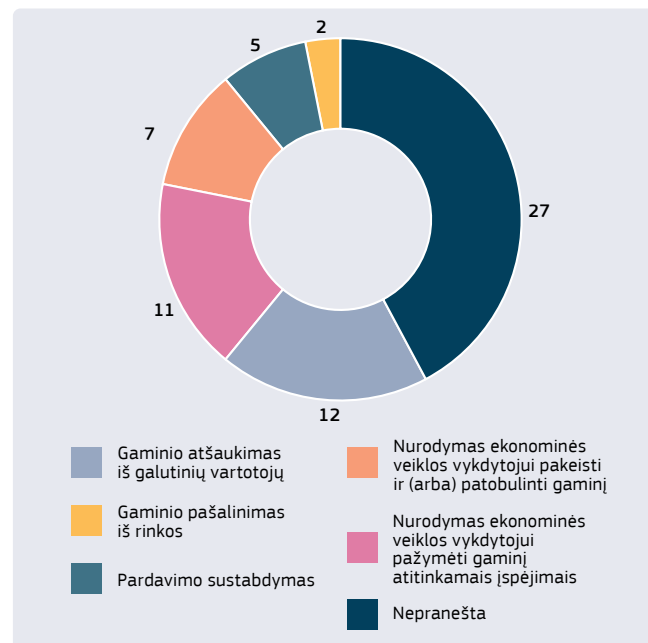
4.2. Taisomosios priemonės

Remdamosi bandymų rezultatais ir atliktais rizikos vertinimais, RPI nusprendžia, kokių taisomųjų priemonių reikia imtis dėl gaminių, kurie neatitinka ES teisės aktų ir (arba) taikomų standartų, kad pavojingi gaminiai nepatektų į bendrąją rinką. 7 paveiksle pavaizduotos taisomosios priemonės, kurių buvo imtasi bandymų reikalavimų neatitinkusių gaminių atžvilgiu.

Be to, nustatčius rimtą pavojų, RPI teisiškai privalo pateikti pranešimą „Saugos vartuose“ (pagal Direktyvos dėl bendros gaminių saugos (Direktyva 2001/95/EB) 12 straipsnio 1 dalį). RAPEX gairėse⁷ taip pat rekomenduojama pranešti apie priemones, kurių imtasi dėl gaminių, keliančių ne tokį didelį pavojų.

Atlikus veiksmus, kuriuos paskatino bendra bandymų kampanija, iki 2023 m. balandžio 14 d. „Saugos vartuose“ pateikti pranešimai dėl šešių gaminių, taip pat laukiama pranešimų dėl dar septynių gaminių.

7 paveikslas. Priemonės, kurių imtasi dėl reikalavimų neatitinkančių pavyzdžių (N=64)

² EUR-Lex - 32014L0035 - LT - EUR-Lex (europa.eu)

³ EUR-Lex - 32001L0095 - LT - EUR-Lex (europa.eu)

⁴ Reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos Oficialiajame leidinyje paskelbtas 2023 m. gegužės 23 d.

EUR-Lex - 32023R0988 - LT - EUR-Lex (europa.eu). Jis įsigalioja 2023 m. birželio 12 d. ir pradėdamas taikyti 2024 m. gruodžio 13 d.

⁵ Lapkričio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/417... - EUR-Lex (europa.eu)

⁶ RAG ECL V10 (europa.eu)

⁷ EUR-Lex - 4390682 - LT - EUR-Lex (europa.eu)

5. Išvados ir rekomendacijos

5.1. Išvados

Veiklos rezultatai atskleidė daug neatitikties problemų: 79 proc. patikrintų kelioninių adapterių neatitiko bent vieno iš bandymų plano reikalavimų.

Per bandymų kampaniją buvo nustatyta įvairių neatitikties problemų, dėl kurių padidėja elektros smūgio pavojus, pavyzdžiui, nebuvo užraktų arba jie buvo neveiksmingi, atviri įtampingi kištuko kaiščiai ar netinkamos įžeminimo priemonės.

Visi pavyzdžiai atitiko 28 punkto reikalavimus (Atsparumas nenormaliam karščiui ir ugniai), todėl nėra tikėtina, kad kurios nors gaminių plastikinės dalys galėtų užsiliepsnoti. Tai rodo teigiamą pokytį, palyginti su ankstesnių CASP projektų, kuriuose daugiausia dėmesio skirta elektros prietaisams, rezultatais („CASP2019“ dėl įkroviklių⁸ ir „CASP2020“ dėl kabelių⁹).

RPI patikrinus įspėjimus, ženklus ir instrukcijas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis), paaiškėjo, kad reikalavimų neatitinka 85 proc. pavyzdžių. Tai yra svarbi gaminio rizikos įvertinimo dalis, nes suteikia vartotojams svarbios informacijos apie tai, kaip kelioninius adapterius naudoti saugiai.

Visuose pavyzdžiuose, kurie neatitiko elektrinių ir mechaninių bandymų reikalavimų, buvo bent viena problema, susijusi su įspėjimais, ženklais ir instrukcijomis.

RPI, remdamosi šios su konkrečiais gaminiams susijusios veiklos rezultatais, „Saugos vartuose“ pateikė šešis pranešimus (septinių pranešimų dar laukiama), taip pat ekonominės veiklos vykdytojams nurodė pašalinti gaminius iš rinkos, atšaukti juos iš galutinių naudotojų arba nutraukti prekybą atitinkamais gaminiams, jei buvo įvertinta, kad šie gaminiai kelia rimtą, didelį ar vidutinio dydžio pavojų.

5.2. Rekomendacijos suinteresuotosiems šalims

Šios rekomendacijos yra paremtos bandymo proceso rezultatais ir RPI diskusijomis projekto metu.

Vartotojams

Kelioninius adapterius pirkite tik iš patikimų mažmeninės prekybos kanalų.

Atidžiai **perskaitykite įspėjimus, ženklus ir instrukcijas bei jų laikykitės.**

Jei pirkote Europoje, patikrinkite, ar ant kelioninio adapterio nurodytas **Europos Sąjungoje įsisteigusio juridinio asmens pavadinimas ir fizinis adresas**. Iškilus su kelioniniu adapteriu susijusiai saugos problemai ar aptikus jo defektą, atsakomybė tenka Europos Sąjungoje įsisteigusiam juridiniam asmeniui, į kurį galima kreiptis dėl reikiamos paramos ir pagalbos.

Įsitinkite, kad adapteris **tinkamai įjungtas į sieninį kištukinį lizdą, o prietaisas tinkamai įjungtas į adapterį.**

Kelioniniai adapteriai skirti tik laikinai naudoti.

Neperkraukite adapterių ir įsitinkite, kad maitinimo šaltinis atitinka prietaisą.

Nenaudokite kelioninių adapterių, jei jie pažeisti.

Europos ir nacionalinėms valdžios institucijoms

Toliau stebėkite kelioninius adapterius. Ši veikla ir ankstesni CASP projektai parodė, kad šio tipo gaminiai turi nemažai problemų. CASP projekte dalyvaujančios RPI raginamos skleisti rezultatus, kad būtų kuo labiau padidintas projekto poveikis ir aprėptis bei užtikrinta didesnė vartotojų sauga visoje ES / EEE.

Atkreipkite dėmesį į įspėjimų, ženklų ir instrukcijų reikalavimus bei atlikite pradinį patikrinimą. Aut visų kelioninių adapterių turi būti nuodytas teisingas Europos kontaktinio punkto pavadinimas ir pašto adresas bei atitinkama atsekamumo informacija, kad nesaugius kelioninius adapterius būtų lengviau atšaukti (nepakanka nurodyti kontaktinio punkto svetainės adreso).

Daugelį reikalavimų gali patikrinti pačios institucijos, nedalyvaujant laboratorijai (pvz., ženklus ir (arba) instrukcijas, kaiščius be rankovių, užraktus, vieno poliaus įdėjimą).

⁸ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>

⁹ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>

Ekonominės veiklos vykdytojams

Žinokite galiojančių teisės aktų reikalavimus ir imkitės veiksmų, kad patikrintumėte, ar gaminiai buvo tinkamai išbandyti. Imkitės visų būtinų atsargumo priemonių, kad gaminiai atitiktų visus Žemos įtampos direktyvos (2014/35/ES), Direktyvos dėl bendros gaminių saugos (2001/95/ES) ir taikomų standartų reikalavimus. Visi dalyviai turi suprasti savo vaidmenį tiekimo grandinėje ir vykdyti atitinkamus įsipareigojimus dėl rinkoje parduodamų gaminių saugos.

Žinokite savo tiekėją. Patikrinkite ir patvirtinkite tiekėjų, su kuriais dirbate, tapatybę.

Įvertinkite įspėjimų, ženklų ir nurodymų svarbą. Ypatingas pavojus yra susijęs su netinkamais įspėjimais, ženklais ir instrukcijomis, nes netinkamai naudojant bet kokį elektrinį gaminį galima susižaloti.

Standartizacijos organizacijoms

Pasirūpinkite, kad neįžemintų kelioninių adapterių reikalavimai būtų patogesni vartotojui. Nėra reikalavimo užtikrinti, kad būtų pateikta nuoroda apie tai, kad adapteris neužtikrina įžeminimo, kai prie jo prijungtas I klasės prietaisas. Jei reikalavimai konstrukcijai negali tam užkirsti kelio (pvz., BS 1363 kištukų atveju), turėtų būti reikalavimas užtikrinti, kad būtų pateiktas atitinkamas įspėjimas.

Į standartus turėtų būti įtrauktas reikalavimas dėl įskaitomumo. Standartuose leidžiama naudoti liejamus ženklus, tačiau dėl kontrastingų spalvų trūkumo juos dažnai sunku įskaityti. Be to, tai maži gaminiai, kuriuose nedaug laisvos vietos, todėl kai kurie tekstai yra labai smulkūs ir sunkiai įskaitomi.

Paašikinkite aprėptį ir reikalavimus, susijusius su USB prievadu ir kelioninių adapterių įžeminimu. Adapterių standarte draudžiama naudoti II klasės simbolį, tačiau standarte EN 62368 jo reikalaujama II klasės USB gaminiams.

1. Kas yra CASP?

Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia Europos Sąjungos ir (arba) Europos ekonominės erdvės šalių rinkos priežiūros institucijoms galimybę bendradarbiauti didinant bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

„CASP 2022“ apima šešias su konkrečiais gaminiais susijusias veiklas ir keturias horizontaliąsias veiklas.

Vykdam **su konkrečiais gaminiais susijusią veiklą** tikrinami įvairūs gaminiai, kurie gali kelti pavojų vartotojams. Gaminius atranka ir jų pavyzdžius paima dalyvaujanti rinkos priežiūros institucijos. Jie tikrinami pagal bendrai sutartą bandymų planą.

Horizontalioji veikla sudaro sąlygas rinkos priežiūros institucijoms keistis idėjomis ir geriausia praktika. Vadovaujant techniniam ekspertui, kuriami bendri rinkos priežiūros metodai, procedūros ir praktinės priemonės.

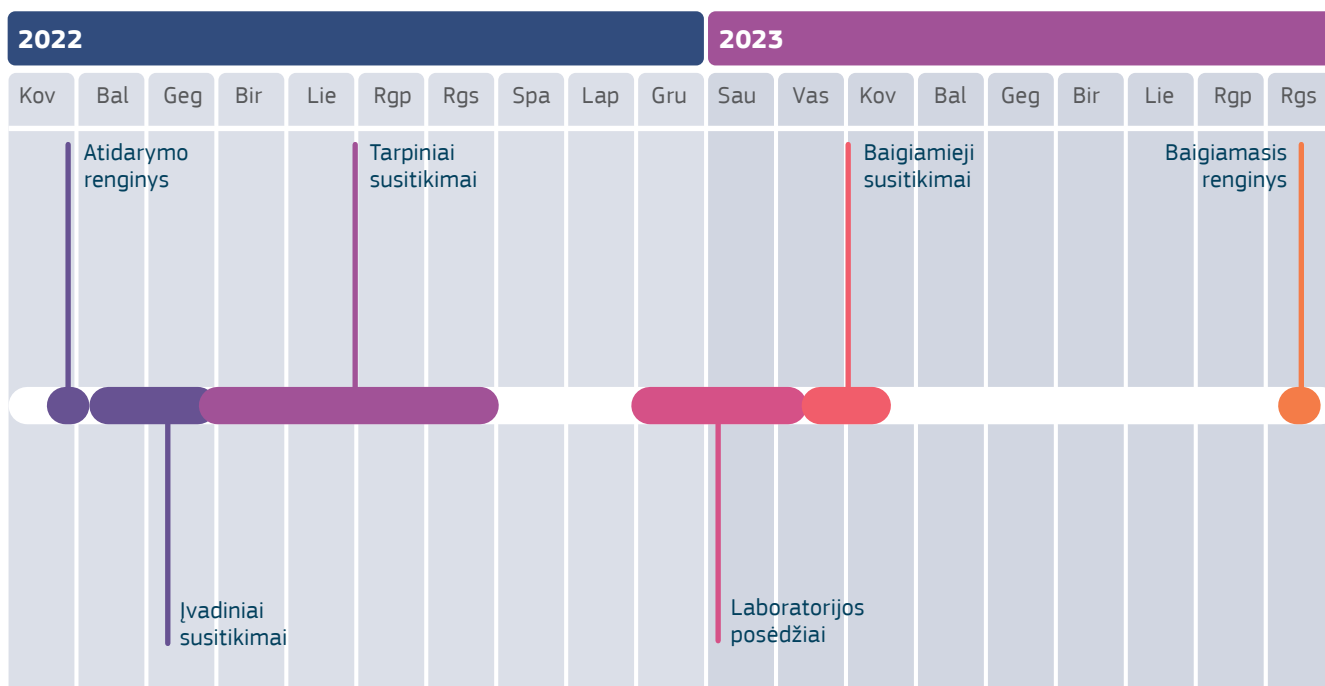

Vaidmenys ir atsakomybė

2. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos darbo planas

Nuolatinė vidinė komunikacija per platformą „Wiki Confluence“

PRADŽIA	GAMINIŲ ATRANKA IR BANDYMAS	ATASKAITŲ PATEIKIMAS	IŠORINĖ KOMUNIKACIJA
Dokumentų tyrimas	Laboratorijos atrankos konkursas	Rizikos vertinimas	Komunikacijos priemonių rinkinio kūrimas
Aprėpties apklausos	Laboratorijos atranka ir sutarties sudarymas	Rinkos priežiūros institucijų priimtų priemonių suderinimas	Komunikacinių pranešimų kūrimas
Bandyimų ir gaminių atrankos plano projektas	Gaminių atranka ir transportavimas	Galutinių ataskaitų rengimas	Komunikacijos kampanijos pradžia
Laboratorių nustatymas	Bandyimo procesas ir bandymų ataskaitos	Gaminių pavyzdžių šalinimas arba gražinimas rinkos priežiūros institucijoms	Poveikio vertinimas

3. Su konkrečiais gaminiais susijusios veiklos priemonės ir procesai

0

Procesas iki CASP

Teisingumo ir vartotojų reikalų GD nustato prioritetus, kad būtų galima atrinkti gaminių kategorijas. Šešias „CASP 2022“ gaminių kategorijas atranko dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos per Teisingumo ir vartotojų reikalų GD organizuotas konsultacijas.

1

Bandymų ir gaminių atrankos planų patvirtinimas

Techniniai ekspertai rengia planus remdamiesi rinkos priežiūros institucijos atsiliepimais ir turimu biudžetu. Projektai pristatomi per įvadinį susitikimą. Tuomet rinkos priežiūros institucijos juos patikslina ir patvirtina per „Wiki“.

2

Laboratorijos atranka

Rangovo komanda randa laboratorijas ir su jomis susisieikia, kad sužinotų kainas ir gautų kitą informaciją. Konkursas pradamas po įvadinio susitikimo, tada vertinami pasiūlymai. Tarpinių susitikimų metu dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos nusprendžia, kurią laboratoriją pasirinkti.

3

Gaminių pavyzdžių paėmimas ir transportavimas

Rinkos priežiūros institucijos paima atitinkamus pavyzdžius iš savo nacionalinių rinkų ir registruoja juos kodifikavimo byloje. Atlikusios išankstinius patikrinimus, rinkos priežiūros institucijos siunčia pavyzdžius į laboratoriją.

4

Bandymai ir bandymų ataskaitų pateikimas

Laboratorija patikrina pavyzdžius pagal sutartą bandymų planą ir bandymų ataskaitas įkelia į „Wiki“. Rinkos priežiūros institucijos prireikus prašo pateikti paaiškinimą ir patvirtina ataskaitas.

5

Rizikos vertinimas

Techninis ekspertas ir rinkos priežiūros institucijos parengia scenarijus, paremtus laboratorijos posėdžio metu atrinktais pavyzdžiais, ir analizuoja pavojus. Rinkos priežiūros institucijos atlieka visų pavyzdžių, kurie neatitinka teisinių reikalavimų, rizikos vertinimą.

6

Scenarijų įkėlimas į Rizikos vertinimo gairių priemonę

Projekto metu sukurti scenarijai įkeliami į Rizikos vertinimo gairių priemonę.

7

Rinkos priežiūros institucijų priimtoms priemonėms

Rinkos priežiūros institucijos imasi atitinkamų priemonių dėl atitinkamų gaminių ir praneša apie juos per „Saugos vartus“.

8

Išorinė komunikacija

Išorinės komunikacijos veikla pradama baigiamajame renginyje. Po to vykdoma 2–3 savičių visos Europos komunikacijos kampanija.

Priemonės

Garso ir vaizdo klipai, skirti vartotojams ir plačiajai auditorijai, rengiami kiekvienai su konkrečiais gaminiais susijusiai veiklai ir bendrai projektui „CASP 2022“.

Ekonominės veiklos vykdytojams skirti **infografikai** kuriami projektui „CASP 2022“ ir kiekvienai su konkrečiais gaminiais susijusiai veiklai.

Galutinės ataskaitos rengiamos kiekvienai veiklai ir projektui „CASP 2022“. Jos verčiamos į visas ES oficialiąsias kalbas, taip pat į norvegų ir islandų kalbas.

Kanalai

Komunikacijos medžiaga skleidžiama pasitelkiant:

- [EK CASP svetainę](#);
- rinkos priežiūros institucijų nacionalinius ryšių kanalus;
- atitinkamą spaudą ir kitas suinteresuotąsias šalis.

EUROPOS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europos Komisija neatsako už bet kokius su pakartotiniu naudojimu susijusius padarinius.

© Europos Sąjunga, 2023

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).
Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti atitinkamų teisių turėtojų leidimą.

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa:
https://europa.eu/european-union/index_lt

Europos Sąjungos
leidinių biuras

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023 2023
PDF ISBN 978-92-68-03768-3 doi:10.2838/081441 D5-03-23-174-LT-N